

Terra Alta

Les lliçons de l'incendi d'Horta de Sant Joan, en un documental

ACN
L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ

TV3 estrena demà 'L'amença incandescent', sobre els incendis de sisena generació

Més ràpids, imprevisibles i devastadors. Els nous megaincendis o incendis de sisena generació s'han convertit ja en una amenaça global i estan en el punt de mira de la comunitat científica i dels equips d'extinció. Els Bombers de la Generalitat són un referent mundial en la matèria arran de les lliçons apreses en el foc d'Horta

de Sant Joan el 2009. «Calen paisatges sans i un món rural viu, no un decorat per anar a passar el cap de setmana», reivindica Marc Castellnou, inspector dels Bombers i cap dels GRAF Castellnou, juntament amb Josep Pallàs, bomber supervivent de l'incendi d'Horta, i Jaume Costa, pare d'un dels cinc bombers morts, són els impulsors ideològics del documental 'L'amença incandescent' que s'emetrà demà dimarts a TV3.

A Horta de Sant Joan l'escenari de l'incendi va canviar fins a cinc vegades en un marge curt de

Jaume Costa, Marc Castellnou i Josep Pallàs, en la presentació del documental. FOTO: ACN

temps. Aleshores els Bombers ja van intuir que els operatius s'enfrontarien a incendis que la ciència no explica i que no tenen capacitat de modelitzar. Un nou escenari que té el seu origen en l'expansió d'una massa forestal continua arran del despoblament i l'abandonament rural, i sobre el qual impacta ara el canvi climàtic.

Els incendis s'aprofiten d'una atmosfera que és més calenta i alliberen tanta energia que són capaços de modificar les condicions atmosfèriques del seu entorn fins a generar «tempestes de foc». Agafen una velocitat inusual que supera la velocitat de moviment i la capacitat d'extinció, fent-los inabastables per als operatius. Els darrers anys han arri-

bat a prop de grans ciutats i s'han cobrat desenes de vides humanes. «Ho hem vist a Califòrnia, a Grècia, a Portugal, Sudàfrica o a Austràlia. És un moment crític», apunta Castellnou. A més, si durant anys l'objectiu va ser apagar els focs amb el menor terreny cremat possible, els megaincendis han obligat els operatius a canviar de tàctica i d'estratègia. Ara es valora el cost d'oportunitat: assumir que caldrà sacrificar centenars o milers d'hectàrees per salvar-ne unes altres.

Els Bombers de la Generalitat han esdevingut un referent en la resposta als incendis del canvi climàtic, que arrasen paisatges i fan desaparèixer ecosistemes sencers. A l'hivern a Austràlia es van aplicar models fets per bombers catalans i l'any passat també van col·laborar amb els focs que van afectar les selves de Bolívia. El cos en fa un seguiment permanent per ampliar coneixements.

El cap dels GRAF reclama un compromís a la societat per mantenir el territori «viu», i no com un simple «decorat» on passar el cap de setmana.